

18.08.2017 Ministru prezidenta Māra Kučinska uzruna Latvijas pašvaldību savienības kongresa dalībniekiem 2017. gada 18. augustā Alūksnē

LR Ministru prezidenta uzruna Latvijas pašvaldību savienības kongresa dalībniekiem 2017. gada 18. augustā Alūksnē.

Augsti Godātais A.Jaunsleiņa kungs!

Godātie pašvaldību vadītāji!

Kolēģi, draugi!

Pirms dažām dienām, pārdomājot visu, ko vēlos jums pateikt, iezīmēju vairākas prioritātes, par kurām gribētu runāt. Pirmā ir tā, ka šis ir uzvarētāju kongress, jūnijā notikušās pašvaldību vēlēšanas piešķīra jums vēlētāju mandātu, kurš būs spēkā četrus gadus. Tā ir iespēja plānot novadu nākotni, izstrādāt un realizēt attīstības projektus, tā ir iespēja iesaistīt savu novadu cilvēkus kopīgam darbam.

Par nodokļu reformu. Likumprojektu paketi Saeima ir pieņēmusi divos lasījumos, tomēr reiz pa reizei atskan dažādu pašvaldību vadītāju balsis, kurās ir jūtamas apokaliptiskas noskaņas. Viss būšot pagalam. Visbiežāk tiek iebilsts pret minimālās algas paaugstināšanu. Aicinu jūs saprast, ka minimālās algas paaugstināšana bija absolūti nepieciešams lēmums, jo riski bezcerīgi atpalikt no saviem Baltijas kaimiņiem ir pārāk lieli. Ja kādam ir pārliecinoši argumenti, fakti, informācija, kas liecinātu, ka lēmums par minimālās algas paaugstināšanu ir bijis aplams vai pārsteidzīgs, nāciet un runāsim. Gan es, gan pārējie valdības ministri ir gatavi atklātai sarunai. Tikai neaizmirstiet, ka šai lietai ir arī morāls aspekts - ko domās pašvaldības iedzīvotājs, ja tās vadītājs apšaubīs minimālās algas paaugstināšanas nepieciešamību? Tas nav pārmetums, tikai padoms būt gataviem runāt ar abām pusēm, gan ar valdību un parlamentu, gan ar sava novada iedzīvotājiem, nodokļu maksātājiem. Te būtu vietā piebilst, ka nodokļu reforma paredz arī kompensācijas mehānismu pašvaldībām, kuras var zaudēt daļu no saviem ienākumiem.

Nodokļu reformas kontekstā gribu pieteikt ne gluži jaunu ideju vai pagaidām tikai uzdot jautājumu - vai valdībai un pašvaldībām nevajadzētu uzsākt jaunu diskusiju par funkciju sadali starp valsti un pašvaldībām? Par finansēm, atbildībām un daudzām citām lietām? Esmu pārliecināts, ka tāda būs nepieciešama, neatkarīgi no tā, kādas ideoloģiskās ievirzes partijas veidos nākamās valdošās koalīcijas. Vislietderīgāk šo sarunu būtu uzsākt katras politiskās partijas ietvaros.

Vēl viens gandrīz bezgalīgi cilāts jautājums ir izglītības reforma jeb skolu tīkla optimizācija. Tā joprojām ir valdības prioritāte un atpakaļceļa vairs nav. Es noteikti atkārtosos, bet Latvijas izglītības sistēma ir pārfinansēta un cerēto ieguvumu vietā

mēs esam spiesti rēķināt tikai zaudējumus. Ja es teiktu, ka izglītības kvalitāte daudzos reģionos klibo, es nepateiktu neko. Starptautiskie testi liecina, ka daudzviet izglītības kvalitātes vienkārši nav! Godājamie pašvaldību vadītāji, nenogaliniet savu bērnu nākotni, jo tā nemājo skolas ēkā, tā rodas tikai izglītības kvalitātē! Latvijā ir daudz pozitīvu piemēru, kas liecina, ka pārdomāti lēmumi ātri vien tiek novērtēti no novadu iedzīvotāju, tātad no vēlētāju, puses. Te jāmin Krāslavu, Smilteni, Jelgavu. Noteikti, ka ir arī citi piemēri. Par spīti bažām, visos šajos novados pašvaldību vadība 3.jūnijā saņēma pārliecinošu vēlētāju atbalstu. Vajag tikai mazliet drosmes. Vēlētājs tomēr atpazīst patiesas rūpes par bērna izglītības kvalitāti, nevis tikai pieskatīšanu tukšā klasē, kur viss atkarīgs no tā vai laimēsies ar skolotāju, kurš grib un var, vai vienkārši būs jāiznieko laiks.

Tēma, kurai nevar paiet garām ir Eiropas Savienības fondu finansēto projektu tālākā virzība. Dažas lietas par kurām noteikti ir jārunā. Ja lielās pilsētas un lielie novadi aktīvi strādā, lai piesaistītu Eiropas fondu naudu, tad daudzas pašvaldības ārpus šiem centriem klusē. Klusē, lai gan bija iespējas piesaistīt novadu attīstībai vairāk kā 30 miljonus eiro.

Pašvaldību vadītājs nedrīkst būt darbīgs tikai sava novada ietvaros, jums jāmeklē jaunas attīstības idejas, jārunā ar cilvēkiem, kas gatavi pamest pilsētas un uzsākt uzņēmējdarbību jūsu novadā. Jārunā arī tad, ja šie pilsētnieki dažkārt izskatās dīvaini, jo tās nereti ir jaunas ģimenes ar bērniem, kuras atsakās no pilsētas komforta un meklē pavisam negaidītas biznesa nišas laukos. Tie var būt arī enerģiski pensionāri, kuri kādā Latvijas nomalē grib realizēt savu jaunības sapni. Ne vienmēr viss ir tā, kā mēs esam pieraduši domāt, dzīvojot savos stereotipos. Te zālē sēž ne viens vien vadītājs, kas varētu to apliecināt.

Te vēl viena ideja, kas noteikti skar visas pašvaldības. Līdz šim valdība un pašvaldības mērķtiecīgi attīstīja reģionālo infrastruktūru un veidoja tādu kā fasādi ar cerību piesaistīt investoru interesi. Šim ceļam ir daudz trūkumu un tas ir ļoti dārgs, tādēļ tagad ir radusies ideja mainīt skatu punktu. Tā devīze būtu - "Investors izvēlas". Tiklīdz investors izdara izvēli par kādu reģionu, kurā gatavs ieguldīt, valdība un pašvaldība, iepriekš atrunājot savas kompetences, veic ieguldījumus, kas sinerģijā ar uzņēmēja investīcijām uzsāk jaunu uzņēmumu. Tā pagaidām ir tikai ideja, bet tā noteikti prasa arī cita veida domāšanu no pašvaldību vadības puses. Tā ir tā pati vecā tēma par horizontālo sadarbību starp dažādu izmēru pašvaldībām, tikai mazliet citā veidā. Jāiet uz priekšu.

Un pēdējā manas uzrunas prioritāte ir Andris Jaunsleinis. Viņš ir bijis klāt pie Latvijas pašvaldību savienības dibināšanas, vadījis šo organizāciju jau gandrīz 25 gadus. Viņš ir tas, kas man liek reizēm pateikt, ka pašvaldību savienība ir stiprākais lobijs Latvijā, ar kuru jārēķinās jebkurai valdībai. Viņš ir pārdzīvojis vairākas organizācijas krīzes, bet viņš ir. Godināsim Andri Jaunsleini par uzticību neatkarīgas Latvijas ideāliem, par spēju ieraudzīt katra mūsu zemes stūrīša īpašo skaistumu un katras vietas brīnumu. Paldies, Andri!

